

lási és Értékesítő Szövetkezete most napvilágot látott jelentését kell szemügyre venni, mely a szövetkezeti központ 1918. évi eredményeiről számol be.

Mikor az első Hangya szövetkezet *Bogyánban* (Bars megye) 1898 őszén megszületett, csak kevesen voltak bizakodók, akik hitték volna, hogy 1910-ben már az ezredik szövetkezet alapítását ünnepelhetjük *Dömsöddön* (Pest m.), s hogy a 20-ik év végén már 1707 Hangya szövetkezet működjek az országban. A győzelmes évforduló alkalmából a kegyelet pálmáját a Hangya a főtí sírboltra rakja le, ahol *Károlyi* Sándor gróf alussza örök álmát. Övé az érdem oroszánrésze, melyben *Pallavicini* Ede őrgróffal, a Hangya elnöki székében utódjával méltán osztozik. De elismerés illeti azokat a falusi vezetőket is, akik sokszor tövises utakon küzdöttek ki polgárjogot községükben elnyomott népük fogyasztási szövetkezetének, s akik mindig hűséges bajtársai voltak *Károlyi* Sándor gróf úttörő vezérkarának, melyben a Hangya megalapozását és felvirágoztatását *Balogh* Elemér, a Hangyának kezdetől fogva vezérigazgatója kapta osztályrészüln s végezte nagy munkáját azok segítségével, akik mindig az első sorban küzdöttek és küzdenek még ma is.

A törvényhozás intézkedései mind hiába lettek volna, ha a Hangya szövetkezetei bele nem markolnak az életbe s tetten érve az uzsorát, helyben nem tették volna azt lehetetlenné. Ezt érzi

Hangya.

Székhelye: Budapest, IX., Közraktár-utca 34.

Elnök: Dessewffy Emil gróf.

Vezérigazgató: Balogh Elemér.

Ha azt a bizalmat és lelkesedést akarjuk megmérni, amellyel a földművelő nép különösen az utóbbi időben tömörül a szövetkezeti lobogó alá, a Hangya, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasz-

a magyar fogyasztó társadalom is, midőn páratlan egyértelműséggel tódul a Hangya zászlaja alá s a háború tartama alatt 430, az 1917. évben magában pedig 323 fogyasztási szövetkezetet alakít. A földmivelő népnek a hitelbe vásárlásról való leszoktatása, kereskedelmi ismeretekre való tanítása s a szervezkedésre való nevelése oly eredmények, melyek csak részletei annak a nagy erkölcsi tőkének, amivel a Hangya 20 esztendő után joggal dicsekedhetik.

Hogy a háborús nehézségek dacára is milyen óriási emelkedést mutat a Hangya fejlődése, annak illusztrálására csak néhány adatra hivatkozunk. A *Hangya*, mely az első esztendőben alig 50.000 korona értékű áruforgalmat mutatott fel, az elmúlt évben, szemben az előző évi 57 milliós forgalommal, 88 millió korona értékű áruforgalmat bonyolított le szövetkezeteivel. Főkönyvi összforgalma meghaladja a 740 milliót. 1898-ban 16.000 korona alaptőkével indult útjára a központ, mely ma hat és fél millió korona üzletrésztőkét mutat fel. Az első esztendőben két tisztviselője volt a Magyar Gazdaszövetség irodájában s ma 768 alkalmazottal dolgozik. A második esztendőben üzemi költségei 4000 koronára rúgtak, míg a legutóbbi évben már a kétmilliót is meghaladták. 1908-ban adott először szövetkezeteinek vásárlási visszatérítést 25.252 koronát, 1917-ben már egymillió 435 ezer koronát osztott ki s most 2 millió 175 ezer korona vásárlási visszatérítés

kerül szövetkezetei között szétosztásra. Az áruforgalomban a rövidárúk szerepelnek legnagyobb összeggel (15 millió), ezután a cukor (13 és félmillió), a kézműárúk (12 millió), s a szappan, szesz és bor, valamint a magvak, végül a kefe- és seprűárúk képviselnek jelentékenyebb részt.

Két éve alakította meg a központ a *Hangya-Ipar R.-T.-t*, hogy szövetkezeteinek jobb ellátása végett a gyáripar terére is átmehessen s a két millióból megalakított részvénytársaság alaptőkéjét az idén már 10 millióra emelte. Budapest szövetkezete, a *Háztartás*, 12 milliós forgalommal 16.858 fővárosi családot, százezer lelket lát el. Ez a néhány adat is szembetűnően mutatja, milyen lendületes fejlődéssel állunk szemben, melynek hatalmas sikerét méginkább színesítik azok a jelentős kulturális és gazdasági alapítványok, melyek széles körben feltűnést keltettek.